

Egyetem

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

Jubileumi ünnepség

Önállóvá válásának 25. évfordulóját ünnepelte február 21-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem. Délelőtt a központi épület első emeletén dr. Berencsi György rektorhelyettes nyitotta meg azt a kiállítás, amely az egyetem negyedszázados fejlődését, az oktatást, a kutatómunkát, a gyógyítást, a nemzetközi kapcsolatokat, az egyetemi kulturális és sportéletét fotókkal, statisztikai adatokkal, sajtószemelvényekkel dokumentálja.

Az aulában rendezett jubileumi ünnepség elnökségében helyet foglalt dr. Medve László egészségügyi miniszterhelyettes, dr. Garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes, dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára, dr. Petri Gábor rektor, dr. Guba Ferenc dékán, dr. Kedvessy György dékán, dr. László Ferenc, az MSZMP orvosegyetemi bizottságának titkára és dr. Gáspár László, a KISZ egyetemi bizottságának titkára.

Dr. Petri Gábor rektor köszöntötte a nyilvános ünnepi tanácsülésen megjelenteket, közöttük dr. Medve László egészségügyi miniszterhelyettes, dr. Garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes, dr. Komócsin Mihályt, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkárát, Török Józsefet, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkárát, dr. Straub F. Brunót, a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjét dr. Török Juditot a KISZ KB képviselőjét, Bodnár Árpádnét, az Orvosegységügyi Dolgozók Szakszervezetének titkárát, dr. Perjesi Lászlót, a Csongrád megyei Tanács elnökét, Papp Gyulát, a Szeged városi Tanács elnökét. Köszöntötte továbbá a külföldi testvéregyetemek, a hazai társregyetemek és egyetemek képviselőit: dr. Hans-Georg Hülbert, a Greifswaldi Ernst Moritz Arndt Egyetem professzorát, dr. Kurt Wernert, a Halle-Wittenbergi Martin Luter Egyetem delegációjának vezetőjét, dr. Viktor Csabonyenköt, az Odesszai Orvosi Akadémia képviselőjét, dr. Jaroslav Zezulát, az Olomouci Egyetem prorektorát, dr. Könyv Istvánt, a Kossuth Lajos Tudományegyetem rektorát, dr. Kovács Jánost, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorhelyettesét, dr. Rácz Jánost, a József Attila Tudományegyetem rektorhelyettesét, dr. Szabó Imrét, a Budapesti Műszaki Egyetem rektorhelyettesét, dr. Csömör Sándort, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektorhelyettesét, dr. Leövey András, a Debreceni Orvostudományi Egyetem rektorhelyettesét, dr. Jobsz Kázmért, a Pécsi Orvostudományi Egyetem rektorhelyettesét és dr. Juhász Jenőt, a MOTESZ főtítkárá, az Orvostovábbképző Intézet képviselőjét.

A rektori megnyitó után Losonczy Pálnak, az Elnöki Tanács Elnökének a jubileum alkalmával jókívánásait kifejező levelet olvasta fel dr. Vass Zoltán, az egyetem főtítkára, majd dr. Medve László miniszterhelyettes emelkedett szólásra. Az egészségügyi miniszter nevében köszöntötte az önállóvá válásának 25. évfordulóját ünneplő Szegedi Orvostudományi Egyetemet. Rövid beszédében szöveg arról, hogy az elmúlt két és fél évtizedben a SZOTE a szocialista magyar egészségügy egyik bázisintézményévé fejlődött, ahol magas színvonalú oktató-nevelő munkát, jelentős eredményeket felmutató

tudományos kutatásokat és gyógyító tevékenységet végeznek.

Ezt követően az önálló egyetem első dékánjának, dr. Huszák István professzornak visszaemlékezésére került sor, majd az egyetem jelenlegi rektora, dr. Petri Gábor egyetemi tanár méltatta az egyetem negyedszázados működését.

A rektor expozéjának bevezetőjében utalt arra, hogy a Minisztertanács 25. évvel ezelőtti 27/1951. (I. 28.) M. T. számú rendeletét az orvostudományi egyetemek szervezeti felépítéséről és működéséről, azaz az önálló orvosegyetemek létrehozását társadalmunk szocialista átalakulása sürgette. Hangsúlyozta, hogy:

— A 25 év előtti kormányintézkedés lényege az Orvostudományi Egyetemek szempontjából nem az öncélú önállóság, hanem a különválás volt, hanem az ebből adódó új feladat: a bekapcsolódás az egészségügyi egységes szervezetbe, az országos feladatok vállalásában, tehát a bezárkózás helyett a feltárulkozás, a kifelé fordulás, a közvetlen hozzájárulás a társadalmi fejlődés adta új és változó feladatok teljesítéséhez. Ezzel voltaképpen a hagyományos egyetemi feladatokhoz — az oktatáshoz, kutatáshoz, gyógyításhoz — újabb járult, melyet röviden területi munkának szoktak nevezni. Napjainkban, különösképpen Szegeden, éppen a társadalmi körülmények által diktált beilleszkedés és aktív feladatvállalás egyik nagyon is aktuális feladatunk.

szakterületek és e tekintetben némi büszkeséggel elmondhatjuk, hogy minimális kivétellel a legmodernebb specialitások teljes spektruma a jó európai szintnek megfelelően van képviselve intézeteinkben és klinikáinkon. Annál sajnálatosabb, hogy több fontos diszciplinának csak ezen az egyetemen nincs önálló tan-
széke.

A tudományos tevékenység számszerű jellemzésére említette, hogy ezidő szerint az egyetem 17 munkatársa rendelkezik a tudományok doktora és 62 a kandidátusi fokozattal. Számuk gyors növekedése várható a továbbiakban is. Figyelemreméltó az egyetem dolgozóinak publikációs tevékenysége is: 78 könyv és közel 9 ezer közlemény a 25 év termése. Igen örömdetes az ösztöndíjasok, a kongresszusra utazók számának soha nem várt növekedése, ami maga után vonta a nemzetközi tudományos kapcsolatok jelentős kibővülését is.

Dr. Petri Gábor ezek után rámutatott arra, hogy az egyetem jelentős fejlődésének szilárd alapja a Magyar Népköztársaság egyértelmű, egyenesvonalú kül-és belpolitikája, az ország gazdasági megerősödése, nemzetközi tekintélyének megnövekedése s a társadalmi és gazdasági biztonságérzés, amely ma az ország minden polgárát joggal tölti el a jelenre és bizakodással a jövőre vonatkozóan.

— Kötelességemnek érzem — mondotta —, hogy mindezekre

Dr. Petri Gábor rektor ünnepi beszédét tartja (Fotó: Ács)

Beszéde további részében dr. Petri Gábor rövid áttekintést adott az önállóvá vált egyetem negyedszázados fejlődéséről. Beszámolt arról, hogy az egyetem dolgozóinak létszáma 25 év alatt 268%-kal, ezen belül az oktatással, kutatással foglalkozók száma 121%-kal, a hallgatók száma globálisan 94%-kal, a klinikai ágyak száma 38%-kal, a fekvőbetegek száma ugyanakkor 96%-kal növekedett. Az évi költségvetés ma az 1951-es éveinek több, mint tízszerese.

Tíz új tanszék létesült, 2 új diákkollégium épült, és így 1777 hallgatónk közül 752 lakik kollégiumban, ami a 25 évvel ezelőttihez képest 53%-kal többet jelent. Ápolónőinknek 25%-a lakik nővérszálláson.

— Mindezeknél jelentősebbnek tűnik a tudományos lehetőségek bővülése — mondotta ezután az egyetem rektora. 25 év alatt kialakultak és megizmosodtak azelőtt nem létező, új ágazatok,

rámutatva valamennyiünk köszönetét tolmácsoljam mindazoknak, akik a fejlődéshez való lehetőséget nyújtották a számunkra, akik munkájukkal, figyelmükkel és segítő szándékukkal támogattak bennünket: őszinte köszönetünket szeretném nyilvánítani a pártnak, a minisztériumnak, a tanácsoknak segítségükért. Külön kedves és természetes kötelességem rámutatni arra, hogy minden külső segítség végső soron az egyetem dolgozóinak munkája által vált valósággá, megfogható eredményé és azért az egyetemen dolgozó valamennyi munkatársunknak, oktatóknak, kutatóknak, nővéreknek, asszisztenseknek, tisztviselőknak, műszakiaknak, a gazdasági apparátus tagjainak, különbség nélkül egyetemünk minden egyes szellemi és fizikai munkásának őszinte, hálás köszönetet mondok. Egyetem ez nemcsak nevében, hanem

Köszönjük a 25 éve
önnállóvá vált
Szegedi Orvostudományi
Egyetemet!

egyetemesnek kell lennie összeforrottságában is; olyan jól működő gépezetnek, melyben minden egyes ember személyes munkája nélkülözhetetlenül fontos az egész intézmény jó működése érdekében és mindenképp annak az ügynek az érdekében, amely mindannyiunké, az országé és egész népünké.

Szólt az egyetem rektora a továbbiakban arról, hogy ez a mostani ünnep alkalom arra, hogy a múlt tanulságait levonjuk a jövőendő számára. Ezzel kapcsolatban elemezte azt, hogy

— Az egyetemi oktatás nemcsak idehaza, hanem szerte a világon az ebben érdekelték komoly gondja. Az oktatási reform kipróbálás alatt álló különböző változatai ez idő szerint arra irányulnak, hogy a megnövekedett követelményeknek az adott feltételek között az oktatás módszereinek átalakításával tegyünk eleget. ... Az, ami eldöntésre vár, az részben olyan objektív tények kérdése, amelyekre elfogulatlan vizsgálódással és kellő tapasztalattal határozott választ lehet adni. Van azonban egy szubjektív oldal is a dolognak: az oktatók és a tanulók odaadása. Végső soron ez a két első pillanatra szubjektív mozzanat ugyanolyan súlyú feltétele az oktatás sikerének, mint a számkokkal jellemezhető evidensen objektív feltételek összessége. Bátran kimondhatjuk, hogy az oktatók és a tanulók törekvése jóval többet helyettesíthet a tárgyi feltételekből, mint megfordítva: a jó pedagógiát és az őszinte tanulási vágyat nem pótolja semmi, de ez a kettő mindent pótol.

A nevelés hatékony eszköze nem a szó, nem az erkölcsi prédikáció, bármilyen magasatos, vagy éppen malasztos legyen is, hanem a személyes példa, az oktató egyéniségéből és egész magatartásából sugárzó ráhatás, mintegy a légkör maga, melyet az oktató maga körül áraszt; mondhatnám azt is, hogy a tekintély, mely az oktató tudásában és erkölcsiségében gyökerezik és amelynek hitelét az oktató egzisztenciájának osztatlan egésze garantálja. Tulajdonképpen csak ez és semmi más. Epezzért, ha nem vagyunk elégedettek ilyenirányú tevékenységünk eredményével, akkor elsősorban magunkba kell néznünk és megvizsgáljunk, vajon milyen mértékben felelünk meg ennek a

kívánalomnak és mit tehetünk azért, hogy jobban megfeleljünk neki. Mély meggyőződésem, hogy annak, akire mások tanítása és nevelése van bízva, élete végéig szóló kötelessége a tanulás és az önnevelés. ... Most kezdjük belátni, hogy nagy szükségünk van a pedagógia elméletében és gyakorlatában: módszeresen, sőt tudományosan képzett, a tanítás és a tanulás pszichológiájában járatos oktatókra, akik nemcsak a szakismeretek kellő mennyiségével, hanem ismereteik közlésének methodikai fegyvertárával is hozzájárulhatnak a mindenkor külső feltételekhez mért legkedvezőbb oktatási-nevelési eredmény eléréséhez.

A tudományról és a kutatásról szólva dr. Petri Gábor hangsúlyozta, hogy e téren elengedhetetlen a megfelelő koncentráció és az együttműködés. Mint mondotta:

— Magam úgy vélem, hogy a magyar kutatás erénye a találatkészség, az ötletgazdaság, amelyhez persze műszer is kell, de úgy, hogy a témához keressük a műszert és nem a műszerhez a témát. Hadd idézzek egy történelmi szólást: „Fegyvert, fegyvert, fegyvert és jó vitézi rezolúciót”. A fegyvernek a mi mesterességünkben nyilván a műszer felel meg, de a „jó vitézi rezolúció”-nak minden bizonnyal a kutatói inventio, az őszinte együttműködési készség és a helyesen kitűzött cél megközelítésére szolgáló önzetlen és ésszerű munkamegosztás. A mi helyzetünkben, a mi anyagi és szellemi adottságaink közepette nem a mások eredményeinek reprodukálása a megfelelő cél, hanem a saját lábunkon való járás és a saját ötleteink megvalósítása. ... A tudományban, a kutatásban épp úgy hiteles önismeretre, erőnk, képességeink és lehetőségeink reális felmérésére és racionális kiaknázására van szükség, mint a gazdaságban.

Befejezésül az egyetem rektora utalt arra, hogy a jövőnek a medicina jellegű módosító változásai következtében milyen feladatok állnak az orvosok előtt, majd a következőkkel fejezte be ünnepi beszédét:

— Igaz, ünnepelhettem volna az elmúlt évtizedeket is, melyekben sok öröm és siker is akadt, melyben sokunk igyekezete és voltaképpen egy egész ország

(Folytatás a 2. oldalon.)

Jubileumi ünnepség

Az önálló orvosegyetem egyik legfontosabb és legkorszerűbb új létesítménye az Orvosi Biológiai Intézet.

(Folytatás az 1. oldalról)

erőfeszítése benne volt, de — ha szabad — én inkább a jövőt ünnepelem: az újat, a szebbet, a jobbát, a tudatos célra irányított együttes erőfeszítés szándékát és reményét, a szocialista Magyarország elkövetkező 25 esztendejét, amely valóságga teszi az egységes, minden emberre kiterjedő valóban magas szintű ellátást, a szervezeti, széles körű és hatékony megelőzést, a gond-

évforduló alkalmából dr. Straub F. Brunó akadémikus tolmácsolta, majd a külföldi testvéregyetemek delegációi vezetői, dr. Viktor Csabonyenko, dr. Hans-Georg Hüller és dr. Jaroslav Zezula köszöntötték a negyedszázados fennállását ünneplő Szegedi Orvostudományi Egyetemet. A hazai tudományegyetemek köszöntését dr. Kónya István, a magyar orvostudományi egyetemeket pedig dr. Csömör Sándor tolmácsolta. Az egyetem rektora

ápolónőnek, Paksi Zoltánné főgyógyyszerésznek, Rengel Béla vegyésznek, Tomik János csoportvezetőnek és Vörös János szakmunkásnak. Az egészségügyi miniszter dícséretben részesítette dr. Erki Istvánné asszisztentst, Fülöp István vezető raktárost, Geiger Mária asszisztentst, Hasznos Pálné betegfelvevőt, Hoffmann Mártonné műtősnőt, Nacska Etelka ápolónőt, Pálfy Gyula tudományos munkatársat, Ugrai Zoltánné ápolónőt és Wagner Károly boncmestert.

Dr. Medve László átadta az egészségügyi miniszter ajándékát az önállóvá vált egyetem első dékánjának, dr. Huszák Istvánnak, s a jelenlegi rektornak, dr. Petri Gábornak.

Dr. Garamvölgyi Károly oktatási miniszterhelyettes ezután az Oktatásügyi Kiváló Dolgozója kitüntetést adta át dr. Kedvessy György tanszékvezető egyetemi tanárnak, a Gyógyyszerésztudományi Kar dékánjának, dr. Minkler Emil tanszékvezető egyetemi tanárnak, dr. Lázár György docensnek, dr. Kovács László docensnek, dr. Mari Lajos adjunktusnak és dr. Hódi Miklós adjunktusnak.

Az egészségügyi miniszter a jubileum alkalmából az egyetem 179 dolgozójának, akik a SZOTE önállóvá válása óta az egyetemen dolgoznak és kiemelkedő munkájukkal hozzájárultak annak fejlődéséhez emléklapot adományozott.

Dr. Petri Gábor rektor emléklapot és érmet nyújtott át azoknak a párt-, állami- és társadalmi szervezeti vezetőknek, akik az elmúlt két és fél évtizedben segítettek az egyetem munkáját. Emléklapot és emléklapokot vett át dr. Medve László, dr. Garamvölgyi Károly, dr. Straub F. Brunó, dr. Török Judit, dr. László Ferenc, dr. Vetró Gábor és dr. Gáspár László. Az egyetem emléklapokot kapta dr. Komócsin Mihály, dr. Perjesi László, Török József, Papp Gyula, Bodnár Arpád és Kiss Pirokska. Az orvos-, fogorvos- és gyógyszerészhallgatók gyakorlati oktatásában közreműködő kórházak orvosi karának és a gyógyszerári központok oktató-gyógyszereszkollektíváinak munkájuk elismeréseként az Egyetemi Tanács ugyancsak emléklapot és érmet adományozott.

A kitüntetések átadása után került sor dr. Baló József professzornak, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának az orvosképzés, valamint a tudományos kutatás terén nemzetközileg is kiemelkedő munkássága elismeréséül, az egyetemhez fűződő kapcsolatának erősítéséül a Szegedi Orvostudományi Egyetem „Honoris causa” doktorrá avatására. Dr. Guba Ferenc, az Általános Orvostudományi Kar dékánja vázolta Baló professzor tudományos pályáját és érdemeit.

Dr. Baló József a Semmelweis Orvostudományi Egyetem nyugalmazott egyetemi tanára, az MTA rendes tagja. 1895 november 10-én született Budapesten. Egyetemi tanulmányait a budapesti egyetemen folytatta, ahol 1919-ben avatták orvosdoktorrá. Tudományos pályája a Budapesti Egyetem Kórbonctani Intézetében, Buday Kálmán professzor vezetésével kezdődött. Ennek eredményeként már 1926-ban magántanárként habilitáltak „kórbonctani diagnosztika” tárgykörből. 1928-tól 1945-ig volt egyetemünk Kórbonctani Intézetének igazgatója. 1934-től 1945-ig az egyetem Törvényességi Orvostani Intézetét is ő vezette. Az 1932-33-as, valamint az 1941-42-es tanévben az Orvostudományi Kar dékánja volt, 1939-40-ben pedig az egyetem rektora. 1945-től 1967-ben történt nyugdíjba vonulásáig a jelenleg Semmelweis nevével viselő Budapesti Orvostudományi Egyetem I. számú Kórbonctani Intézetét vezette.

Baló József több mint félszázados tudományos kutatómunkája rendkívül sokrétű. Ezek közül a központi idegrendszer fehérállományára és az arteriosclerosisra vonatkozó megállapításai azok, amelyek leginkább ismertté váltak világszerte. A központi idegrendszerre vonatkozó kutatómunkája közül kiemelkedő a már fiatal kutató

Otthonosan berendezett új nővérszállás segíti az egyetemi dolgozók egy részének lakásgondjait megoldani. A képen a nővérszállás társalgója.

korában 1927-ben leírt leukocephalitis periaxialis concentrica: e körképet azóta Baló-féle betegség néven ismerik. A szegedi intézetben elkezdett arteriosclerosis kutatás során már 1930-ban felhívta a figyelmet az atherosclerosis jelenségére az arteriosclerosis pathogenezisében, és pedig ammoniumhydroxyd mérgezéssel előidézett kísérletes arteriosclerosis alapján. Sokat foglalkozott a zsírsavforgalom patológiájával, s megállapította, hogy ammoniumhydroxyd okozta acidosis nyúlón zsírmobilizációt eredményez. Újabblendületet vett arteriosclerosis kutatására, amikor 1949-ben feleségével, Banga Ilonával közösen felfedezte az elastase-fermentet.

felekly neurogen elméletét, ez képezte 1941-ben tartott akadémiai székfoglaló előadásának tárgyát. — Jelentősek a daganatkutatások során elért eredményei. Különösen sokat foglalkoztatták a praecarcinomas elváltozások. Később a tüdő daganataival foglalkozott. Számos munkája jelent meg a bronchusadenomákról és tüdőrákról, többek között egy monográfiája is, e téren a tüdőrák és egyéb folyamatok (infarctus, tuberculosis) kapcsolatára vonatkozó megállapításai jelentősek.

Baló József a Magyar Patológusok Társaságának alapító tagja, számos hazai, külföldi és nemzetközi tudományos társaság tagja. Tudományos és köz-

Tavaly óta sok-sok hallgatói társadalmi munkával épült egyetemi sportpálya áll a diákok, oktatók és dolgozók rendelkezésére.

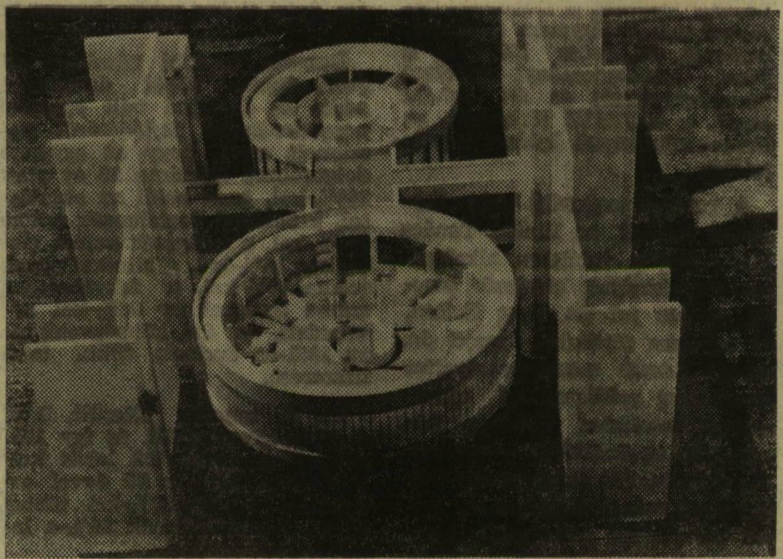
Az elastase kutatás elismeréséül Baló Józsefet Banga Ilonával együtt 1955-ben Kossuth-díjjal tüntették ki.

Továbbá igen jelentős, hazánkban úttörőnek tekinthető, s a szorosán vett körben tartól távol állónak látszó kutatásokat folytatott a 20-as és 30-as évek során a vírusokra vonatkozóan; a vírusokat ismertető első magyar nyelvű könyv tőle származik. Funkcionális, korélettani vonatkozásúak endocrinológiai kutatásai; foglalkozott a pajzsmirigy és a pancreas antagonizmusával, továbbá a folliculus-hormonnal, valamint a pajzsmirigy hormon és az arteriosclerosis kapcsolatával. Már a 30-as évek végén hangsúlyozta az emésztés gyomor- és duodenum-

életi munkájának elismerését több kitüntetés jelzi: 1930-ban Orvosi Hetilap jutalomdíj, 1937-ben id. Johan Béla jutalomdíj, 1954-ben a Szocialista Munkáért Erdemérem, 1954-ben a Magyar Szovjet Baráti Társaság aranykoszorúja, 1955-ben Kossuth-díj, 1967-ben a Munka Erdemrend arany fokozata és Semmelweis Emlékérem.

A hagyományok szerinti díszdoktorrá avatás után dr. Baló József meghatott szavakkal mondtott köszönetet az egyetemnek a magas elismerésért. Dr. Petri Gábor rektor köszöntötte a Szegedi Orvostudományi Egyetem új díszdoktorát, majd berekesztette a jubileumot ünneplő tanácsulást.

SZABÓ MAGDOLNA

Már épül, s ha elkészül a képen látható makettre hasonló lesz a belgyógyászati klinikák közötti intenzív osztály. (A fotókat Ruszkal Károly készítette.)

A Gyógyyszerésztudományi Kar épülete felújítva szolgálja az egyre magasabb szintű szakemberképzést.

zást, a rehabilitációt, az öregekről való méltó gondoskodást. Mindez csak sok munkával, nagy odaadással és sok-sok ember közreműködésével valósulhat meg. Nekünk, akik ezen az egyetemen dolgozunk, nincs és nem is lehet szebb és megtisztelőbb feladatunk, mint hogy ehhez a magunk tapasztalatával, gondolataival hozzájáruljunk és legelső sorban azzal, hogy olyan orvosokat és gyógyszerészeket nevelünk, akiknek tudása és emberisége, a Haza és a társadalom

ez alkalomból a hazai és külföldi egyetemek képviselőinek átnyújtotta az egyetem emléklapoktjett.

Ezt követően dr. Medve László miniszterhelyettes átadta a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa által a SZOTE önállóvá válásának 25. éves jubileuma alkalmából adományozott kitüntetések. A Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetést kapta dr. Berencsi György egyetemi tanár rektorhelyettes és dr. Cserháti István tanszékvezető egye-

A legutóbbi évtizedekben új kollégiumok is épültek. Képünkön az egyetem legmodernebb diákokthóna, az id. Jancsó Miklós Kollégium.

iránti hűsége, ügyszeretete és állhatatossága elég erős lesz ahhoz, hogy reményeinket mielőbb valóra váltsa.

A rektori expozé után a megyei és városi párt- és állami szervek nevében Török József köszöntötte a jubiláló egyetemet, méltatva annak jelentőségét, a megye, a város életében betöltött szerepét. A Magyar Tudományos Akadémia üdvözlét az

temi tanár. Dr. Domonkos Jenő docens a Munka Erdemrend ezüst fokozatát, Csejte Dezsőné főelőadó pedig a Munka Erdemrend bronz fokozata kitüntetést kapta. Az egészségügyi miniszter az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetést adományozta Dudás Ferencnek főszakácsnak, Kalmár Sándorné takarítónőnek, Kádár Istvánné szakácsnak, Mérsáros Erzsébet osztályvezető

DOKTORAVATÁS

A József Attila Tudományegyetemen január 31-én 104 nap-pali tagozatos jogászt, február 7-én az esti és levelező tagozat-ról 54 jogászt, 28 TTK-st és 18 bölcsészt avattak doktorrá. Az ünnepi eseményen dr. Fodor Gé-za egyetemi tanár, rektor köz-szöntötte az új doktorokat az Egyetemi Tanács nevében.

76 ÚJ GYÓGYSZERÉSZ

A SZOTE Egyetemi Tanácsa dr. Petri Gábor egyetemi tanár, rektor elnökletével ünnepi ülést tartott február 11-én az egyetem központi épületének aulájában. Dr. Kedvess György egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja 76 jelöltet gyógy-szerésszé, Papp Andrászt gyógy-szerész doktornak avatta. Egy gyógyszerészfjelölt: Miseta Mária, kitüntetéses oklevelet kapott.

PÁRTNAPOK

Időszerű gazdaságpolitikai kér-deésekről tartottak előadást a sze-gedi egyetemeken és a tanárkép-ző főiskolán február 12-én. A József Attila Tudományegyetem Buda István munkaügyi ál-lamtitkár, a Szegedi Orvostudo-mányi Egyetemen dr. Rác János egyetemi tanár, a JATE rek-torhelyettese, a tanárképző főis-kolán dr. Antalffy György egye-temi tanár, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának tagja volt a pártnap előadója.

GYÓGYSZERÉSZETI ÜLÉS

Érdekes előadásokat hallhattak a résztvevők a SZOTE Gyógy-szerésztudományi Kara és a Magyar Gyógyyszerész Társaság Csongrád megyei Tanácsa ren-dezésében február 12-én a GYTK előadótermében. Dr. Regdon Gé-záné-Nemeskéri Erzsébet-Rusz Katalin: Szalicilsav származéko-kat tartalmazó kúpok készítése és vizsgálata című munkája, va-lamint dr. Erős István: A ke-nőcsányagutak legújabb ered-ményei című előadása hangzott el. A szerzők a SZOTE Gyógy-szerésztudományi Intézetének munkatársai.

NÉPRAJZI NAPOK

Február végére néprajzi re-ndezvényorozatot szervezett a Szegedi Orvostudományi Egye-tem KISZ-klubja. A négy napos program 27-én táncszállal ér vé-get, közreműködik a Sipos együt-tes.

FARSANG

A József Attila Tudomány-egyetem hagyományos farsangi ballját március 5-én rendezi a Tisza szállóban. Belépőjegyek kaphatók a JATE KISZ-bizott-ságán (szombat és vasárnap ki-vételével mindennap).

KULTURÁLIS NAPOK

Az egyetemi és főiskolai mű-vészeti fesztiválok ez évi sereg-szemléje új formákkal bővült. Az országos előkészítő bizottság felkérése értelmében a József Attila Tudományegyetem márci-us 13-14-15-én területi egyete-mi és főiskolai kulturális napo-kat rendez. Ennek keretében Csongrád és Bács-Kiskun me-gyei diákok találkozájára kerül sor. A rendezvények résztvevői a zsüri és az egyetemi közönség mellett bemutatkoznak a me-gyek üzemében, művelődési há-zaiban és középiskoláiban is.

KITÜNTETÉS

A kecskeméti III. honismereti országos konferencián dr. Nyiri Antal egyetemi tanár, a Hazafi-as Népfőnt megyei honismereti bizottságának elnöke munkájá-nak elismeréseképpen a Szocia-lista Kultúráért Erdemérem ki-tüntetésben részesült.

KONGRESSZUSI SAKKVERSENY

A KISZ Szeged Városi Bizott-sága február 8-án kongresszusi sakkversenyt rendezett, amelyet csapatversenyben a JATE Gosztolya Ferenc, Erdélyi Tamás, Lovas Dániel, Orbán Tibor ösz-szeállítású együttes nyerte meg. Második helyen a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola csapata végzett (Kiss József, Galiba Gá-bor, Herpai József, Oravecz Má-tyas, Trefkai Barna).

ZENÉSZEK A GÁTON

Február 19-én este harmadiz-ben került megrendezésre a JATE-n a hallgatókból álló amat-ör zenekarok és szolisták vetél-kedője „Ki a zénész a gáton?” címmel. A 13 jelentkező teljesít-ményeit komolyzenei, népzenei és egyéb kategóriában értékelték a háromtagú zsüri Szöllösy Jó-zsef elnökletével. Komolyzene-ben Katona Endre végzett az el-ső helyen, második a szintén zongorista Bartha Katalin, har-madik a gitározó Laskai Gábor lett. A népzenei kategóriában Torma László győzött, aki dél-kelet európai népdalokat adott elő. A magyar népdalokat játszó Sipos trió nemcsak a második, hanem a közönségsvavazatok dí-ját is elnyerte. A népszerű, amerikai népdalokat előadó Country együttes harmadik helyezést ért el. Az egyéb kategóriában a ke-vesebb résztvevő miatt a zsüri csak egy díjat adott ki, ezt a harmonikás Berkó András kap-ta, aki polkákat játszott.

A hangulatos, néhány nagy-szerű zenei élményt nyújtó vetélkedő három órája a felkészült versenyzők mellett a rendező TTK-s másodéves kémia-fizika, harmadéves biológus, valamint negyedéves vegyész és biológus KISZ-alszervezetek munkáját dicséri.

Béres Imre, Csató Miklós, Duá Ernő, Duá László és Szabó Té-réz, Garamszegi Mária, Hudák János, Kovács György és Mózes Magdolna, Somjai Attila és Ha-dik György, Sziklai István és Édes István, Tóth Miklós, Varró András és Szekeres Zsuzsanna, Vécsei László és Zsámboki Já-nos, a Gyógyszerésztudo-mányi Karról Gajdos László és Solyom Gizella, Kádár Tibor, Kovács Zoltán, Szilágyi Judit és Szontágh Melinda, valamint Tom-ka Annamária munkái képvisel-lik majd a Szegedi Orvostudo-mányi Egyetemet.

Külön örvendetes eseménye volt a helyi TDK konferenciá-nak, hogy az utóbbi évek magas színvonalá tovább emelkedett. Reméljük, ennek eredményessé-géről az országos konferenciá után is beszámolhatunk.

A matematika és az újratereptődés

Olyan emberrel ülök szemköt, aki egy majdnem tízéves, nega-tív hagyomány ígézetét törte meg. Neki köszönhető, hogy az ország legrangosabb matematika-versenyén, a Schweitzer Miklós emléktversenyen hosszú idő után újra van szegedi helyezett: To-tik Vilmos, a JATE Természet-tudományi Karának harmadéves matematikus hallgatója lett leg-utóbb a második.

Csöndes, udvarias fiú, külse-jén semmi feltűnő. Figyelem erő-teljes arcvonásait, hallom halk hangját:

— Győr környékéről, a Sziget-közből származom, régi halász-családból. Még nagypapám is ezt a mesterséget űzte, de legszíve-sebben ő is azzal foglalatokod-t, amiről Ásványtáró, az én falum híressé vált a környéken: aranyat mosott a Duna mellék-ágaiban. Gyermekkoromban en-gem is izgatott a dolog, de ami-kor a győri Révai Miklós Gim-názium matematika-fizika ta-gozatára kerültem, harmadikos koromtól kezdve már egyre in-kább a Középiskolai Matematikai Lapok feladványai kötötték le a figyelmemet. 1972-ben éret-t-ségiztem, majd következett a ka-tonaság tizenegy hónapja, ami több szempontból is döntő volt a matematikával való kapcsola-tom alakulásában.

— Milyen hatása lehetett en-nek a tizenegy hónapnak a ter-mészetudományos pályára kés-zülő fiatalra?

— Biztos vagyok benne, hogy nagyon jó. Bennem a leghaszno-sabb szellemi éhséget fejlesztet-te ki. Elképzelhetetlen türelmet-lenséggel vártam az egyetem kez-detét, hogy dolgozhassak, hogy belevehessem magam a tanu-lásba, hogy bizonyíthassak. Meg-tanultam becsülni azt, hogy egyetemre kerülhettem. Méltó-nak igyekeztem lenni erre. Igé-nyesebbé váltunk ott önmagunk-kal szemben.

— Mit jelent számokra a ma-tematika, mi a varázsa?

Felveti a fejét, szeme csillog-ni kezd. Jó hallgatni:

— A matematikát hol a tu-dományok királyinjének, hol szolgálólányának nevezik, de a lényeg az, hogy — mindig nő-neműnek. Szerintem ez nem le-het véletlen. En a matematika szépségét az örök nő szépséggel tudnám párhuzamba állítani, ami a gondolatok, az ötletek rit-musából adódó végső formai harmóniát illeti. Nekem mindig a fantázia, az izgalom a legfon-tosabb a „száraz” matematiká-ban. Ugyanakkor azt hiszem, ez a tudomány — kicsit a nagy mű-vészethez hasonlóan — megvál-toztatja, azaz előbb megsemmi-síti a valóságot, bár természet-sen belőle indul ki. Am a kép-letekké, egyenletekké transzfor-málódott, megsemmisült valóság egy magasabb fejlődési fokón ké-pes újraterepteni önmagát, amit az is bizonyít, hogy a matema-tika az egyetlen tudomány, amely

létrehozta saját vizsgálatának módszere elméletét, a matema-tikai logikát. A matematikának az efféle, a filozófia felé hajló vonatkozásai vonzanak talán a legjobban.

Ahogy figyelem beszéd köz-ben Totik Vilmos, határozott, nyílt tekintetét, felszölenek eb-ben a szívósság, a kitartás voná-sai. Azok a vonások, amelyek mögött a tavalyi diákköri kari első hely és az országos dicsé-ret, az elsőéveseknek vezetett gyakorlatok, a szakirodalomhoz szükséges angol nyelvtanulás és a többi elfoglaltság húzódik meg. Sok-sok munka.

— Mit csinálsz szabadidőben?

— Szeretek táncolni, és ha egy kis időm van, mindig olvasok. Nagyon szeretem a művészet-eket, de talán leginkább az iro-dalmat. Mint matematikusnak is nagy örööm telik Weöres Sán-dor „zsonglőr-költészetében” és mindenekelőtt József Attilában, aki a matematika egyik leg több jellemzőjét is meghatározta ez-zel a sorával: „A lét dadog, csak a törvény a tiszta beszéd”. A matematikában törvényellen-ségre egyszerűen nincs mód, ez itt eredendően egyenlő a bukás-sal.

— Ha már visszakanyarodtunk pályádhoz: mik a terveid, jövő-re vonatkozó elképzeléseid?

— Nincs még kialakult el-képzelemem, de valószínűleg a tudományos pályára felé igyek-szem majd. DOMONKOS

A szemináriumi viselkedés főbb szabályai

1. A szeminárium az a hely, ahol a hallgatónak viselkedésével olyan érzést kell oktatójában kelteni, miszerint ő a tananyag esedékes részét elsajátította.

A továbbiakban kritikai elemzésünk tárgyává tesszük néhány, a diákság körében elterjedt módszert, amelyek többé-kevésbé sikeresen megvalósítják az előzőekben definiált célokat.

PRIMITÍV

a) Lapuló-bólogató módszer

A módszer (melynek bírálatát már a múlt század végén Hans Jürgen Blöff elvégezte) hívei szerint az a legeredményesebb, ha csendben elhelyezkedünk a szemináriumi terem hátsó padjaiban és ott várakozó álláspontra helyezkedve bólogatunk a többi hozzászólás és különösen a szeminárium vezető közbevetései alatt.

A módszer több alapvető hiányossággal bír:

— Sokan akkor is bólogatnak, amikor a hozzászóló döröseket mond, illetőleg vitatkozik a szemináriumvezetővel.

— Ha nincs hozzászóló, nincs mire bólogatni.

— Ebben a helyzetben könnyen felszólíthatnak bennünket, és akkor nem azt mondhatjuk el, amit esetleg tudunk, hanem azt, amit kérdeznek tőlünk.

E kettő általában nem esik egybe.

b) A szünet utáni első hozzászóló módszer

E módszer lényege az, hogy a szünetben elolvassuk az anyag azon részét, amely véleményünk szerint a következőkben teretkérre kerül és a becsöngetés után azonnal jelentkezzünk.

A módszer hátránya (nem beszélve a szünet elfecsérléséről) első-sorban az, hogy a szemináriumvezető teljesen váratlanul előveszi kedvenc vesszőparipáját, és a várt anyagréz helyett erről kezd be-szólni. Ezért feltétlenül ismernünk kell az illető teljes jellemvilágát és családi stb. vonatkozásait. A legfőbb baj azonban az, hogy többen is jelentkezhetnek, és mire ránk kerül a sor, ők már elmondták azt, amit mi elolvastunk.

c) Dettó-szisztéma

Ennek követői rendszerint igen nagy szókinés birtokában levő emberek. Más szavakkal ugyan, de teljes pontossággal megismélik a csoportfólsó (esetleg szemináriumvezető) álláspontját. Az eljárást egyesek igen nagy tökéletességgel alkalmazzák, ám nem tudják ki-küszöbölni alapvető gyengéjét, tudnillik azt, hogy igen könnyen le-lepezhető.

A jó bevezetés ilyenkor az, ha az előző felszólalás megisméltését a következő módon kezdjük: „Szemben az előző felszólaló azon állí-tásával” (itt következik az ismétlés)... A végén elfelejtjük, hogy mi-vel akartunk vitatkozni.

Véleményünk szerint sokkal hatásosabbak az alábbi módszerek:

A LEGELSŐ HOZZÁSZÓLÁS KONCEPCIÓJA

Ezen eljárás hívei abból a tapasztalati tényből indulnak ki, mi-szerint kezdődően senki sem mer hozzászólni. Ezért az, aki megtöri a kínos csendet, kitűnő az oktató szempontjából. Más oldalról viszont az első hozzászóló mindent elmondhat, amit tud. Ha később szólal hozzá, ezt már nem biztos, hogy megteheti.

Több kutató véleménye szerint e módszerhez elegendő a tananyag első oldalát tanulmányozni, hiszen az oktatók túlnyomó többsége „hagyjon a többieknek is valamit” kiáltással ügyis belefojtja az ille-tőbe a szót. A módszer továbbfejlesztett változata az, amikor a felszó-lalás után valamilyen lényegtelen indokkal (háláletet, házasság, etc-tera...) eltávolozunk.

VITATKOZÓ-KÉTKEDŐ MÓDSZER

A jelenleg ismert egyik legkorszerűbb eljárás. Nem igényli az anyag ismeretét, csupán némi figyelmet a többi hozzászólás iránt. A módszert alkalmazók megvárják (!) míg a többiek ismertetik az anya-got — esetleg ennek egy részét —, majd ők is előadják az anyaggal kapcsolatos kétségeiket, problémáikat, meghozza úgy, hogy ekközben azt a látszatot kellik, mintha széles olvasottsággal rendelkezének az adott kérdésben. Lássunk egy példát:

„Az előző hozzászólással nem értek egyet. Már Marx is meg-mondta valahol, ha jól emlékszem, az Értéktöbbletelméletekben, már lehet, hogy a Kapital, 1857-es kéziratában, hogy...”

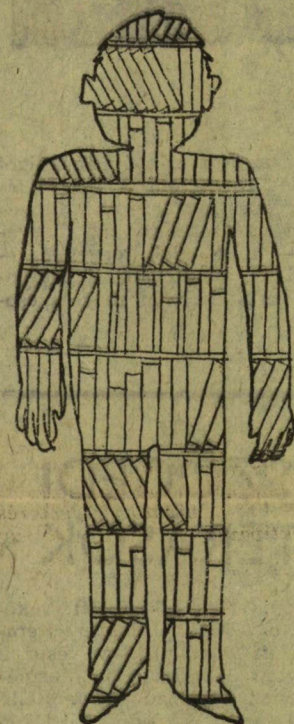
A módszer teljesen biztos, hiszen nem valószínű, hogy az oktató otvasta az adott művet.

SAJÁT ELMELET MÓDSZERE

Az előzőnek művészi változata. A lényege az, hogy a szeminá-rium témájával kapcsolatban saját elméletet konstruálunk. Nem kell félni attól, hogy zagyvaságot mondunk, hiszen mindenki csak tisztel-ni fog bennünket önálló gondolkodásunkért.

(Megjegyzendő, hogy elvétel találkoztunk más eljárásokkal is. Egyes kutatók találkoztak már úgynevezett „rendszeres készülés” hi-veivel, ám ezek száma és jelentősége olyan elenyésző, hogy felesleges-nek tartjuk módszerüket ismertetni.)

Laki Mihály
(Gözügazászból)

TÁJÉKOZOTT EMBER

Tartós hír

A Pszichológia Diákkör 1973 március 23-án tartja következő ülését.

Legalábbis így olvasható a JATE Ady téri épületének hirdetőtábláján, a büfé mel-lett. Az információ hiteles-nek látszik, hiszen a tábló zárt üveglapja alá nyilván csak arra illetékes teheté be a hirdetést. Tán még a szél-től is óvja a papírt a burko-lat. Kell is: éppen elég hi-deg van ott az egyetemen.

Szeretnénk tisztelettel és köszönettel gratulálni. Ko-runkban, amikor naponta új meg új ismeretek tömegével árasztanak el minket a kom-munikációs eszközök, az em-bernek fölülülés egy ilyen kedves, régi ismerős, amelyet esztendőkön át minden nap láthat, olvashat. Az állandó-ságot, a biztos derűt sugá-rozza a folyton változó vi-lágban. Elmúlt időket juttat eszünkbe sőhajos nosztalgia-ával; édes pihenés az infor-mációs roham közepette. Jó rá gondolni, hogy végre vala-hol, valamikor elvesztették az aktualitást — és a hir-de-tő tábla kulcsát.

Üdvözljük hát szeretettel a kis értesítés megjelensé-nek és rendíthetetlen kitar-tásának harmadik évforduló-ját. De vigyázat: más karo-kon (intézményekben) már készülnek, hogy megdöntsék ezt a csúcsot...

— IF —

DIÁKKÖRI KONFERENCIA

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Tudomány Diákköri Tanácsa február 5-7 között ren-dezte meg ez évi konferenciáját. A Szemészeti Klinika előadóter-mében három nap alatt 96 dol-gozat került felolvasásra, ez a konferenciák történetében eddig a legtöbb. Az áprilisi országos TDK konferencián a zsüri 20 dolgozatot javasolt, 15 orvostan-hallgató és 5 gyógyszerész mun-káit. A konferencián nyolc ven-dégelőadás is elhangzott, ebből öt külföldi volt: egy lipcsei, két greifswaldi és két krakkói dol-gozat; a három belföldi diákköri munkát a Budapesti Orvostudo-mányi Egyetem Marvista Diák-körének hallgatói készítették. Debrecenben a szegedi Általános Orvostudományi karról Attorjay István, Ágost-ón Dienes és Bogdány Anikó, Bácskai Mária és Bende János,

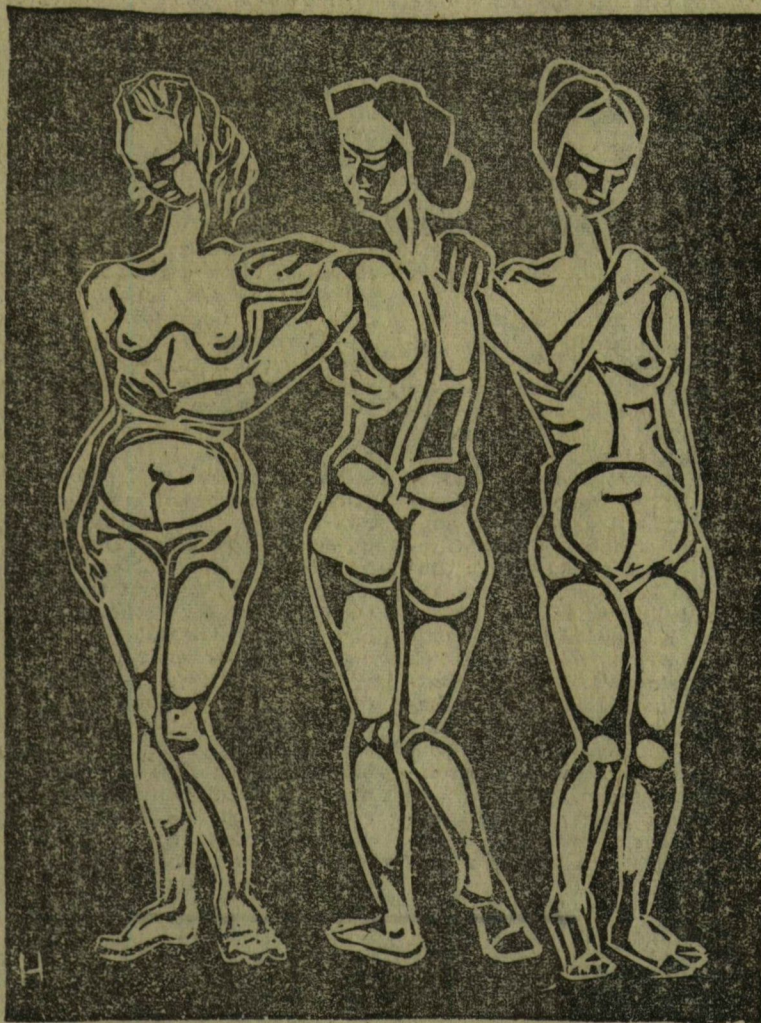
TÖRVÉNY VONALAKBÓL

A falak még üresek. Holpert Ildikó rajzai, linómetszetei fogják betölteni őket. Most még csak egy képzeletbeli kiállításra kalauzolom el az olvasót. Február 20-tól a valóságban láthatja mindezt az Eötvös Kollégium társalgójában. Intarziát a főiskolán rendezett kiállításán már megismerhették. Mint ezt maga is vallja, legtöbbször és legszívesebben ezt a megoldást választja, így fejezi ki legpontosabban és legteljesebben önmagát. De rajzol is, meg akvarelleket készít. Mostani kiállításának anyagába csak rajzait és linómetszeteit válogatta be.

Ami először megragad munkáiban az, hogy bátor, határozott vonalakkal dolgozik, néha egy-egy erősebb vonal nála ki tud fejezni érzelmeket, indulatokat. Változatos témák közül ki-ki ki-ki, s nagy, darabos vonalakkal összeálló portréi. A kiállításán látható aktok az emberi test szépségének számtalan kifejező eszközét sorakoztatják fel. A mértani pontossággal megrajzolt idomok mellett a picasó-i aránybontások is megfigyelhetők. Néha csak egyetlen vézna vonal határolja körül az emberformát, máskor a térbeli hatást satiozással is elősegíti.

Egészen érdekes a portré elkészítésének technikája. Mintha intarziához szolgálnának vázlatul ezek a rajzok, a vonalak szögletesen behálózják az arcot, nagy darabokra osztják fel, kifejezve így a keménységet — de inkább az őszinteség leplezhetetlen édességét.

Az anyaság motívuma két képenek témája. Figyeljük meg, micsoda különbség van az anyát és gyermeket egymáshoz kötő vonal lágy ívében s a szoknyáját fölkapó asszony duhaj táncának, összedobált vonalaiban. Vagy az öregasszony arcának megkapó szépséggel magányba záró vonalait, s a fiatal lány pi-

Holpert Ildikó linómetszete

étal szelídséget sugalló arcvonásaiban.

Holpert Ildikó — érzésem szerint — birtokában van azoknak a titkoknak, melyek segítségével néhány tollvonással hiteles világot tud teremteni. Ez a titok pedig a tehetség. S ezt most ne féljünk kimondani. Aki a don qui-

jéote-i szalmaszálnyi árvaságot is képes megérteni s megfogalmazni, az megérdemli figyelmünket és szeretetünket. Törvényeit — a vonalak törvényét — elfogadjuk, megértjük, s legjobban sikerült rajzain meg is csodáljuk.

— z —

VÖRÖS REKVIEM

Gondolatok egy ősbemutató kapcsán

Egy halálraítelt tudatképe — talán így summázhatnánk a leg-tömörebben az elsősímes rendezőnek, *Grunwaldsky Ferencnek*, az Auditorium Maximumban február 13-án bemutatott alkotását és egyben módszerét is. Am túlságosan leegyszerűsített megoldás volna csupán ebből a kiindulópontból vizsgálni a film egész mondanivalóját. A történelmi esemény — a Sallai-Fürst per, a vádlottak statáriális kivégzése — döntő fontosságú, a mára is érvényes gondolatok kimondására készíti az író, *Hernádi Gyulát*.

Arra a kérdésre igyekeznek elsősorban válaszolni az alkotók, hogy miért is áldozhatja fel magát az ember úgy, hogy ebben egész addigi élete nyerjen beteljesülést. Egy eszméiert erőszakosan elpusztított ember szemének hallatlanul szuggesztív sugarain át hatolhatunk bele életének legrejtettebb zugaiba. A gyermek Sallai tudati fejlődésének s a fejlődés motívumainak kitűnő lélektani érzékkel történő feltárása adja a film legbrilliansabb képsorait. Emlékezetes, fantasztikus arcok, szemek, mozdulatok és állóképek: vaslogikával kötik össze a tárgyaláson halálbüntetésének kihirdetését váró, emlékező elítélt és a világra rácsodálkozó, figyelmes-okosan eszmélkedni kezdő kislány világát.

A forradalmi lehetséges magatartásformái is új megközelítésben jelennek meg: a következetesség, a humánus és az előrelátás hármasszínképének fénytörésében. A lázadó ellenforradalmárnak juttatott, indokolatlan kegyelem visszajára fordulhat — szól a figyelmeztetés. Ha az ellenség kegyelmet kap, még ellenség marad. A krisztusi magatartásmodell lehetősége szeretefoszlik, képtelensége indoklást nyer a cellába cinikusan belépő két hajdani fehér tiszt kielégült bosszúvágyának lihegésében. Az indokolatlan engedékenység el-

leni fellépés a forradalmi terror nevében természetesen nem járhat a forradalmi fegyelem megsértésével, de elvezethet addig, amit Sallai így fogalmaz meg: „meg kellett volna ölnünk magukat”. Sajnos, ezt Sallai kivégzése előtt néhány órával fogalmazza meg — a forradalmi mozgalom tévedései idővel már helyrehozhatatlannak válhatnak, sőt közvetve hűségese harcok pusztulását is okozhatják. A lényeg viszont éppen abban van, hogy haláluk így sem lehet hasztalan.

Magyar viszonylatban új formai törekvésekkel is találkozhatunk a filmben. A Jancsó-féle megoldásokból sajnos ugyan éppen a kevésbé szerencséseket veszi át (a mondanivaló összegzése a film végén, egy kisgyerek szájából) ám a bergmani technikának néhány, az eredetiség szikráit is felvillantó, egészen figyelemreméltó „magyaros” alkalmazási kísérlete jóval felülmúlja ezt a kis szépséghibát. *Ragályi Elemér* operatőr kitűnő munkát végzett.

A film nem a politikából ábrázolja a benne harcoló embert, hanem éppen fordítva, az emberből a politikát. A „nem akarunk mi mártírok lenni” Sallai-féle kimondása feloldja az ellentmondást, a mindenkor hős romantikus és a mindennapi ember konvencionális értékrendjében. A haladó eszmék nagy halottai elsődlegesen és végső fokon EMBEREK, akik mindig egyedül vannak, amikor választanak, de mindig a közösségért választanak, s a közösséget választják. Eppen ez teszi őket nagygyá.

DOMONKOS LÁSZLÓ

A SZÖGEDI CITERÁSOK

Ünnepi esten köszöntötte a közönség a SZOTE Jubiláló citerazenekarát február 16-án este a Szemészeti Klinika előadótermében. A negyedszázad óta fennálló együttes ezen a díszelőadáson kedvére muzsikált, a hallgatók nagy-nagy tetszésre, a szokásosnál is forróbb sikert aratva.

Mert az elmúlt 25 év alatt bőven volt részük tapsban, elismerésben. 1950 márciusában, amikor megalakult a csoport, már ott volt a „bölcsönél” a mai gardából *Dinnyés János, Kiss Imre, Majzik Mihály*. No, meg persze a zenekarvezető, *Majoros József*. Ő is, az együttes is elnyerte a Szocialista Kultúráért kitüntetését. Megkapták a Kiváló Együttes címet is. A sok díj és érem közül kiemelkedik az 1969-es Tanácsköztársasági Művészeti Szemle arany oklevele. A legnagyobb személyes elismerés *Kodály Zoltán* dicsérete volt 1955-ben, amikor egy országos fesztiválon örömmel fedezte föl a különben egyéni népi hangszer csoportos megszólalásának színeit, lehetőségeit. Az ő jótanácsaival, biztatásával indult el az ország első citerazenekara azon az úton, amelyen ma is jár, s amelyen sikerek, dicsőségek egész sora kíséri.

Ezernél is több előadáson szerepeltek az ország minden részében, tanyasi kultúrteremtől világvárosi színpadokig. Jártak az NDK-ban, Csehszlovákiában is; Nyitra közönsége például verrekedett a belépőjegyekért. De nagyüzemek fiataljai is úgy fogadják őket, mint kedvenc együtteseik bármelyikét.

Az ünnepségen *dr. Berencsi György* professzor, a SZOTE rektorhelyettese szép megemlékezéssel és díszes plakettel köszöntötte „a szögedi citerásokat”. Megkapták az egyetem KISZ és a szakszervezet ajándékát is. Az üdvözlő szavakból a megbecsülés, a tisztelet, a szeretet hangjai csendültek ki.

(várkonyi)

Genetikai Iskola

Genetikai Iskolát rendezett az Eötvös Lóránd Fizikai Társulat, a JATE Genetikai Tanszéke és az MTA Szegedi Biológiai Központja Szegeden. A sok elismert tudós, akadémikus és professzor (így Marx György, Straub F. Brunó, Dénes Géza, Vida Gábor, Keszthelyi Lajos) között egy egyetemi hallgató is volt az előadók sorában *Csetényi Artúr* IV. éves matematikus. Tőle érdeklődtem a Genetikai Iskola céljairól és eredményeiről.

— *Hogyan került sor részvételre a sok ismert nevű tudós mellett?*

— *Dr. Orosz László* docens irányításával közel két éve veszek részt a Genetikai Csoport munkájában, természetesen mint matematikus. Az Iskolán, a csoport többi tagjához hasonlóan, én is beszámoltam végzett munkámról.

— *Miért fizikusok számára rendezték a Genetikai Iskolát?*

— Tréfásan azt válaszolhatnám, hogy a fizikusok elvesztett publicitásukat a molekuláris biológiában igyekeznek megtalálni. Számos példát sorolhatnék fel arra, hogy neves fizikusok biológiai jellegű kutatásra tértek át. De a valóság sokkal prózaibb. Marx György akadémikus bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a fizika és a biológia egyaránt

az anyag természetét kutatja; s így szükségszerű a kapcsolat a két tudomány képviselői között. Tulajdonképpen ezt volt hivatva szolgálni ez a konferencia is.

— *Előadásokban miként érintették a fenti tudományterületeket?*

— Előadásom tárgya a különböző nem véletlen párosodási populációgenetikai modellek egyensúlyi vizsgálata volt. Ide tartozik az önmegtermékenyítés, a különböző szabályos beltenyésztségi rendszerek, az egyes családfelemző eljárások. Ez a terület az egyik legjobban modellezhető része a kvantitatív populációgenetikának. Problémá felvetését illetően a genetikához, megközelítését illetően a matematikához és a fizikához tartozik.

— *Eredményesnek tekinthető-e az ilyenirányú próbálkozások?*

— Feltétlenül. Úgy érzem, minden résztvevő számára érdekes volt a Genetikai Iskola. Célját — szerintem — persze akkor érte volna el igazán, ha alkalmi tudományos csoportok, team-ek alakultak volna. Ez azonban már a következő Iskola feladata lesz, melyen remélhetően sok fiatal kutató vesz majd részt.

TÓTH KÁROLY

Collegium Artium et Polytechnikum MÁRCIUS HAVI PROGRAM

I. Képzőművészet

Március 2. *Velasquez és kora*. Előadó: dr. Nyerges Éva muzeológus, a Szépművészeti Múzeum tudományos munkatársa.

II. Színháztudomány

Március 9. *Népszínház ma?* Előadó: dr. Székely György, a Színháztudományi Intézet igazgató helyettese.

Március 16. *Modern emberkép a modern színházban*. Előadó: dr. Almássy Miklós, a filozófiai tudományok doktora.

III. Zenetudomány

Március 23. *Bach művészetének visszhangja a bécsi klasszikusoknál*. Előadó: dr. Nagy István, a Zeneművészeti Szakiskola tanára.

Március 30. *A fűga újjászületése Mozart és Beethoven műveiben*. Előadó: Kolos István orgonaművész. Közreműködnek a Zeneművészeti Főiskola művésztanári és növendékei, a Szegedi Zenebarátok kórusa, a tanárképző főiskola és a JATE énekkara. A színpadon műveket hangjeleken mutatják be.

Mindhárom szekció előadásai 20 órakor kezdődnek a Természettudományi Kar Béke termében. Orgonaelőadások a Dómban.

IV. Filmesztétika

Március 20. *Új törekvések Európán kívül. (Brazília, Japán)*

Március 27. *Csehszlovákia és Jugoszlávia új hulláma*. Előadó: dr. Molnár István, a Filmtudományi Intézet Archiv osztályának vezetője. Az előadások délután fél 3-kor az Auditorium Maximumban lesznek.

V. Art Kino

Pénteken esténként 7-kor az Auditorium Maximumban.

Skandináv filmművészet.

VI. Kollégium Polytechnikum

Március 22. *Az automata elmélet néhány problémája*. Előadó: dr. Gécseg Ferenc tanszékvezető egyetemi docens.

Este 8-kor a Herman Ottó kollégium társalgójában.

A művészet és az elit

Nép és kultúra, tömegművészet és művelőző kevesek elefántcsonttornya: évszázadokon át soha nem kerültek annyira reflektorfénybe ezek a fogalmak, mint éppen a mi korunkban. Ám ez a probléma a szocializmus koránál előbbre tekinthet vissza. A modern művészet hatékonyaságáról szóló viták között mindmáig egyetlen kísérlet sem akadt, amely a kérdést a diakron szemlélet felől, az utóbbi másfél évszázad nézeteinek tükrében közelítette volna meg. Ezt a feladatot végzi el *Jurij Davidov* a *Művészet és az elit* című új könyvében, mely a Társadalomtudományi Könyvtár sorozatban jelent meg.

A szovjet filozófus a befogadók „felsőbbrendűségét” igazolni igyekvő elit-elméleteket veszi sorra, a német romantikától *Herbert Marcuse* jóbarátjáig, *Theodor Adorno*-ig. A különböző esztétikai koncepciók felvázolását döntő mértékben a történetiség igénye határozza meg.

Davidov vezérfonala kettős: az alkotások befogadásának egyenlőtlenségi tendenciája és ezzel párhuzamosan a művészi arisztokratizmus vagy eltömegesedés kérdésének fejlődési változásai. Így a könyv gerincét a *Kant—Hegel—Schelling—Wagner—Schopenhauer—Nietzsche—Spengler—Ortega—Gasset—Adorno*-féle elméletek ismertése és marxista igényű kritikája képezi. A szerző bírálatai az objektív valóság összemberi, egyetemes megközelítésén alapuló művészetfelfogást kerik számon. A logikus, következetes magyarázatok meggyőzővé teszik következményeit, okfejtése világos, nyelve érthető, korrekt.

Davidov könyve a tárggyal kapcsolatos vizsgálatás további kiszélesítéséhez elengedhetetlen fontosságú, saját történeti koncepciója eredeti: ezért a *Művészet és az elit* a szakterület kutatási szükségletein túl is igen jelentékeny.

DOMONKOS LÁSZLÓ

Egymásközt - magunkról

A fiatal oktatók és hallgatók kapcsolata mindennapi beszélgetésünk. Egymás közt, vagyis fiatal oktató és fiatal hallgató között, illetve hallgató és hallgató között. És egymás közt? Ritka az olyan alkalom, hogy tanár és diák beszélgetnének erről, őszintén. Ugyanakkor mindkét részből kifejezésre juttatják, hogy szeretnék, ha mások is odafigyelnének kapcsolataikra, egymással szembeni elvárásaikra, ami nemcsak az ő ügyük. Mindannyiunk közös ügye kellene, hogy legyen. Ezért szeretné lapunk - hallgató munkatársai és néhány fiatal oktató segítségével - ráirányítani a közfigyelmet. Ezzel a céllal ültünk le

re. Kell az önkontrollhoz, hogy tudjuk, mit várunk tőlünk, hogy mi a probléma velünk. Eppen a szükséges önismeret hiánya miatt vesznek fel olyan sokan különféle pózokat a fiatal oktatók közül.

Mihály András: De azt hiszem, az embernek önmagát is kell sarkallnia!

Olasz Tibor: Ez nagy erkölcsi értéket feltételez. Nagyon kevés olyan ember van, aki csak saját ösztönzése alapján képes komoly dolgok véghezvitelére.

Szegedi Egyetem: Jobb véleménye lesz-e a hallgatóknak arról az oktatóról, aki liberálisan vizsgáztat? Vagy a számonkérés a tekintélyteremtés eszköze?

vezetőket" igyekszik befolyásolni, ha már ez módjában áll.

Bobvos Pál: A fiatal oktatóknak vállalnia kell azt a pluszt, hogy kiállhatott a katedrára. Jó, ha kialakítja oktatói egyéniségét ebben a nehéz helyzetben is.

Olasz Tibor: Alapvetően kétféle oktatói viselkedés van. A lezserkedés később megbosszulhatja magát, mert a diák éppen emiatt nem veszi komolyan sem a tárgyat, sem a tanárt. A szigorúság népszerűtlen, de hasznos.

Tóth Valéria: Néhány oktató mindenáron „népszerűségi” törekszik, de lezserkedései csökkentik óráik színvonalát. Szükség van az olyan tekintélyre, amely tényleges emberi értékeken alapul és a hallgatók érdekeit szolgálja.

Ponty Krisztina: Először szakmailag szerezzon tekintélyt a fiatal tanár és utána emberileg is közeledjen a diákokhoz. Az első benyomást ugyanis mindig az határozza meg, hogy mennyit tud az illető.

Karácsonyi Péter: A szakmai tudás, fejlődés visszahat az oktatásban nyújtott teljesítményre is. Az előadásainkra valóban ajáposan fel kell készülnünk a szakmánkból, hogy kielégítsük a hallgatók érdeklődését. Ha egyáltalán van ilyen. Mert a diákok zöme viszont általában nem készül az órákra.

Tóth Valéria: Elnézést, azért köztünk is akad, aki rendszeresen készül. Lehet, hogy csak egy-két tárgyból, abból, amit a legjobban szeret. Am a tantárgyak megszerettetése főleg az oktatókon múlik.

Szegedi Egyetem: Nemcsak az oktatásban lehet jó emberi kapcsolat a hallgatók és a fiatal tanárok között, hanem azon kívül is. Például, a KISZ-ben, a klubokban, a kollégiumokban, a diákklubokban is. Miért kevés és esetleges mégis az ilyen közvetlenebb kapcsolat?

Karácsonyi Péter: Az oktatók saját közösségeikben ismerhetik meg igazán diákjaikat, például az öntevékeny művészeti körökben. Számomra jó példa erre a SZOTE irodalmi színpada.

Mihály András: A hallgatók igénylik a fiatal tanárok részvételét, a szabad idő egy részének együttes eltöltését. De sajnos, kevesen jönnek közénk és ritkán.

Tóth Valéria: Sokuknak probléma, hogy tegezzenek-e, vagy magázzanak. Van, aki a katedráról magáz, utcán, klubban viszont tegez.

Nagy Ferenc: Pedig a mi helyzetünkben különleges kötelességünk elérni, hogy bizalommal forduljanak hozzánk a gyerekek. Ha tegeződnék, közelebb kerülhetünk egymáshoz, jobban megismerhetnek minket is a hallgatók.

Havasi Ibolya: Jó az, ha az évfolyamfelelős fiatal oktató. Számunkra olyan, mint egy osztályfőnök. Nekünk például jó kapcsolatunk van ma is egy volt oktatónkkal, szívesen jön velünk kirándulásra, rendezvényekre.

Olasz Tibor: A patrónusi rendszerben még sok kiaknázatlan lehetőség van. Jobban is lehetne élni ezzel a formával.

Tóth Valéria: Az oktatóra rossz fényt vet, ha másképp viselkedik velünk az egyetemen, mint azon kívül. Pedig jó lenne, ha közelebb kerülne egymáshoz, többet tudnánk egymásról!

Szegedi Egyetem: Mennyire ismerik az egyetemisták fiatalabb

Beszélgető partnereink egy csoportja (balról jobbra) Bobvos Pál joghallgató, Ponty Krisztina joghallgató, Márta Judit orvostanhallgató, dr. Olasz Tibor klinikai orvos.

„szerkesztőségi kerekasztal beszélgetés”-re, a napokban. Ime a „rövidített jegyzőkönyv”.

Szegedi Egyetem: A fiatal oktatók amolyan „közbulós helyzetben” vannak. Még élénken emlékeznek hallgató körükre, de már nem azok; már bent vannak a tanszéken, de még nem teljes értékű tanárok. Mivel jár ez az ellentmondásos állapot?

Karácsonyi Péter: Ahogy bekerülünk a tanszékre, nem oktatunk mindjárt. Főleg szeminariumon, gyakorlaton találkozunk a hallgatókkal. De áttételes kapcsolataink vannak velük, például a KISZ-ben is.

Nagy Ferenc: Vannak olyan fiatal oktatók is, akik csak „leadják” az órát, aztán nem foglalkoznak tovább a diákokkal...

Karácsonyi Péter: A hallgatókhoz szemléletben mi állunk a legközelebb, mi értjük jobban gondolataikat.

Olasz Tibor: Végzés után idősebb oktatók mellé kerülünk, s inkább velük kell kiépítenünk kapcsolatainkat először.

Mihály András: Már csak azért is, mert ebből a hallgatók is profitálhatnak.

Olasz Tibor: A beilleszkedésnél lényeges, hogy ellessük az idősebbek fogásait, utána pedig ebből valami újat alakítsunk ki. Egy fiatal tanulja meg azt, amit az idősebbek tudnak. Támogatást is kell várunk tőlük, de mindig figyelünk is kell rájuk.

Nagy Ferenc: Kérdezni is kell tőlük!

Olasz Tibor: Nem lehet mindig kérdezni. Figyeljünk és közben elemezzük saját teljesítményünket!

Szegedi Egyetem: A fiatal oktatók munkáját értékelik kollégák, nyilván az ő elvárásaiknak igyekeztek legjobban megfelelni. A hallgatóknak is van azonban véleményük. Kell-e azt, s hogyan figyelembe venni?

Mihály András: Jó lenne, ha figyelembe vennék azt is, hogy mi, hogyan vélekedünk működésükről.

Nagy Ferenc: Az oktatók mindössztésében talán objektívebbek a hallgatók. Az idősebb tanárok aligha tudnának tiszta képet kapni arról, amit az ifjú oktatók az előadásukon nyújtanak. Ha bent lennének a fiatalabbak óráin, ez feszültséget jelentene, így nem tudnák azt produkálni az ifjabb kollégák, amire egyébként képesek.

Havasi Ibolya: Tőlünk eddig még csak idősebb tanárokról kértek véleményt, pedig a fiatalokkal volt több gondunk.

Karácsonyi Péter: Mégsem lenne elég objektív a diákok véleménye, mert ők nem mernek mást kritizálni, csak minket. Rajtunk csattanva a tanszék általános bírálatát.

Olasz Tibor: Azért nagy szükség lenne mégis a véleményezés-

Márta Judit: Szerintem a tekintély alapja inkább a szakmai felkészültség lehet.

Nagy Ferenc: A humánium legalább olyan fontos, mint a tekintély.

Olasz Tibor: Az idősebb oktatók kora miatt eleve tisztelik. Aki viszont most végezte el az egyetemet, nem biztos, hogy eleget tud ahhoz, hogy csupán ettől legyen tekintélye. A tanárnak, ha kiáll a katedrára, nem a könyvet kell elmondania; adjon egy bizonyos többletet ehhez képest. Ez pedig ne anekdotázás legyen, hanem érdeklődést keltő szakmai információ.

Blahó Ágnes: En úgy gondolom, hogy azért mindenekelőtt az anyag lényegét mondja el. Tisztelje a hallgatókat annyira, hogy alaposan felkészül az órára és felkészít a vizsgákra!

Karácsonyi Péter: Kérdés, hogy mi a vizsga. Nekem nem számonkérés, hanem az oktatás egy különleges formája. Az a jó, ha a hallgató maga is tanul a vizsgájából.

Nagy Ferenc: Egy vizsgából csak a tárgyi tudást lehet megítélni.

Márta Judit: De hogyan lehet egy vizsgázató objektív? Szerencse kérdése is, hogy jó tételt húz-e a vizsgázó. Nincs arra idő egy vizsgán, hogy pontos kép alakuljon ki egy hallgató felkészültségéről.

Karácsonyi Péter: Attól függ, hogy milyen szakmáról van szó.

Nagy Ferenc: Oktatói egyéniség kérdése is ez. Szerintem az oktató legyen őszinte és nyílt, akkor a hallgató példaképnek is elfogadhatja.

Karácsonyi Péter: Köztudott, hogy orvosoknál, pedagógusoknál különösen fontos a személyes példamutatás. De nem kell minden egyes hallgatóra hatni a tanárnak. Elég, ha a „vélemény-

Tóth Valéria bölcsészhallgató, Havasi Ibolya és Blahó Ágnes TTK-s hallgatók, Mihály András orvostanhallgató (balról jobbra).

Dr. Karácsonyi Péter tanársegéd és dr. Nagy Ferenc tanársegéd. (Fotók: Ruzsákal)

tanáraik gondjait, elfoglaltságait?

Bobvos Pál: Allítom, hogy a hallgatók zöme nem ismeri! Pedig bátrabban lehet hozzájuk fordulni ilyen kérdésekkel is.

Blahó Ágnes: A hallgatók többsége a szívvel megérti, de ésszel nem tudja elfogadni a nehezebb körülményekre való hivatkozást. Amikor valaki azt vállalja, hogy egyetemen oktatson, tisztában kell lennie az elkövetkezendő nehézségekkel.

Karácsonyi Péter: Nemesak oktatnunk kell. Az első években kell megalapozni a tudományos munkát (például: kisdoktori írása, nyelvvizsgák). Sok a társadalmi munka terén is a velünk szembeni elvárás. Jelentkeznek a családalapításból következő gondok is...

Tóth Valéria: El tudjuk képzelni, mennyi rajtuk a teher. Mi csak azt látjuk, amit az órákon nyújtanak. Úgy tűnik, sokuk számára tizedrangú kérdés a nevelés, nem érdekli őket igazán. És nem utolsósorban: nekünk is sok az elfoglaltságunk, amit viszont ők nem vesznek mindig figyelembe.

Nagy Ferenc: Az idősebbekhez viszonyítva nekünk hátrányos a helyzetünk, jövedelem és elfoglaltság tekintetében egyaránt. Lehetőséget kellene teremteni arra, hogy először csak szakmai munkát végezhessünk, ezért pedig kapjunk kellő anyagi megbeccsülést is. Ha kevesebb lenne az anyagi gond, talán több oktatól, szakmai pluszt tudnánk nyújtani.

Szegedi Egyetem: A szakmai tudás mellett nem volna-e szükség a nem tanárszakra végzett fiatal oktatóknál is a pedagógiai előképzettségre?

Olasz Tibor: Az egyetemi oktatásban nem feltétlenül szükséges a pedagógiai képzettség. En ugyan sajnálom, hogy nem ta-

nultam pedagógiát, de szerintem a nevelési készség elsősorban ezek dolga.

Karácsonyi Péter: A fiatal tanárokat mindig kell tanítani-tanítani, sőt a hallgatóknak is „nevelni kell” oktatóját, és mindenkinél mindenképpen. De erre kevesek képesek. A valóban alkotó közösségekben, például egy tanszéken, egymástól kellene tanulnunk elsősorban. Nagyon sok függ attól, hogy amikor az ember az egyetemre kerül fiatal oktatóként, hogyan fogadják, hogyan tudják képessé tenni arra, hogy ne csak oktatson, hanem neveljen is. Mert ez is kötelességünk, meghozza rendkívül felelősségteljes. Mi, fiatalok, még talán jobban tudunk hatni a hallgatókra, mint az idősebb oktatók. Hiszen közelebb vagyunk hozzájuk életkorban, világképben, érdeklődésben egyaránt. Ezt a lehetőséget kell minél jobban kihasználni mindkét oldalon, mindkét „fél” hasznára.

Óráig tartó beszélgetésünk végkövetkeztetéseként nem állítottunk fel a fiatal oktatók és hallgatók ideális kapcsolatát biztosító szabályokat — „csak” azt állapítottuk meg, hogy szükség van az ilyen találkozásokra, őszinte problémafelvetésekre és véleménycserére. Hogy a „jegyzőkönyv” kívül elhangzott „témákat” — például a fiatal oktatók szociális helyzetét, szakmai előrehaladásának körülményeit; az oktatói-dolgozó KISZ-alapszervezetek tevékenységét; a KISZ-vezetésben a hallgatók és az oktatók viszonyát; a szegedi felsőoktatási intézmények fiataljainak „egy városban, de külön városokban” magatartását, elkülönülését stb. — is meg kellene egyszer-egyszer őszintén beszélni. Egymás közt. És együtt. Mert közös ügyünk!

Tömegsportverseny

Jubileumi rendezvénnyel kezdődött a második félév a sportpályákon is. A SZOTE február 15-én a városi Sportszarnokban tömegsportversenyt rendezett az egyetem önállóvá válásának 25. évfordulója alkalmából.

Bensőséges háziversenyt ígért a vasárnap délután. Örömmel állapítjuk meg — csatlakozás nélkül. Bár nem precíziós gépek rúgták, vagy dobták a gólt, nem láthatta a háromszáz néző a játékok minden szépségét, mégis szép volt. Tömegsportdelután. A szó nemes értelmében.

A focicsapatok kezdtek: **Gyógyszerészek — I. éves orvostanhallgatók 5:1** (góllövők: Petri 3, Cserényi, Keszi illetve Tobak). **Fogorvosok — III. éves orvostanhallgatók: 3:3** (góllövők: Farkas, Ördög, Sütőczki illetve Bóde 2 és Bányai). Tizenegyes-rúgásokkal a fogorvosok jutottak tovább! **II. éves orvostanhallgatók — V. éves orvostanhallgatók: 3:3** (góllövők: Bálint, Marofka, Kardos illetve Tiboldi, Farkas, Bozóky). Itt is tizenegyes-rúgásokra került sor, amelyben a másodévesek 3:1 arányban bizonyultak jobbnak. **VI. éves orvostanhallgatók — IV. éves orvostanhallgatók: 5:0** (góllövők: Kabdebó 3, Tiszamarti és Krizsán).

Két kézilabda mérkőzés következett ezután. A nők találkozója az első félédben még szoros küzdelem volt a **Tanárképző és a SZOTE között (7:6)**. A második félédben azután egyre biztosabban „jött a bal” (azaz Ménési Kati), végül 16:10-es győzelmet könyvelhettek el a főiskolások.

(góllövők: Matyuska 6, Ménési 3, Tóth 3, Botyánszki, Ocskó, illetve Rácz 5, Török 3, Deák 2.)

A fűző középöntőjében a győztes labdarúgó-csapatok találkoztak: **Fogorvosanhallgatók — Gyógyszerészek 2:0**, **II. éves orvostanhallgatók — VI. éves orvostanhallgatók 6:4**.

A döntők előtt férfi kézilabda mérkőzésre került sor a **SZOTE és a Jancsó kollégium között**. A gólok sorát Maróti büntetője nyitotta meg, amelyre 5:0-ig nem tudtak válaszolni a kollégisták, ekkor Motyán szépített. Felváltva estek a gólok, a féldíj eredménye: 12:9. A második félédben az energikusabb, frissebb SZOTE Nagy, Mélykúti és Maróti eredményessége révén fokozatosan elhűzött, végeredmény: 23:15.

Végül izgalmas, jó játékos hozó **földöntők** zárták a délutánt. A harmadik-negyedik helyért: **Gyógyszerészek — VI. éves orvostanhallgatók: 4:3**. (A győztes csapatból különösen Petri volt eredményes — mesterhármast rúgott). A döntőben: **Fogorvosanhallgatók — II. éves orvostanhallgatók: 2:1**. Nagyon kemény, igazi tétre menő mérkőzést láthatott a végig kitartó közönség. A második féldíj elején öngólt vétett az addig kitűnően védő Fiala, felcsillant a győzelem lehetőségére a II. évesek előtt, de a végül gólvészélyes Sütőczki ráduplázott első féldíjbéli góljára. Ezzel beállította a végeredményt. Mellette Timár tűnt meg ki, míg a II. évesek közül Ábrahám és Lantos játszott jól.

— bobvos —

NB I-es szinten

Újsághír: Az MLSZ ez évi futóversenyének „B” csoportbeli győztese Csillag Péter (SZEOL) lett. Ideje egyben az egész NB I-es mezőny legjobbjá.

Ez az eredmény egy kissé meglepett, de talán számítottam is rá titokban. Nagyon örültem, hiszen Pétert régen ismerem, tudom, mire képes. Együtt voltunk katonák, együtt jártunk egyetemre. Amikor vizsgák után találkoztunk, néhány kérdést tettem fel neki:

— *Hogyan tudod úgy összeegyeztetni a tanulást a sporttal, hogy mindkettőben jó eredményt érsz el? Marad idő másra is?*

— Ez sokaknak valóban problémát jelent — mondta Péter —, én azonban már a gimnáziumban megpróbáltam kialakítani, hogy a tanulás és a sport kölcsönösen segítse egymást. A sport számomra egy olyan megszokott életritmus alapja, amelyben kapcsolódás, idegeskedés nélkül — a tanuláson kívül — jut idő szórakozásra, olvasásra, alvásra. Emellett az időbeosztás mellett tudom igazán értékelni az egyetemisták részéről olyan sokat emlegetett, de sokuk által nem érzékelt szabadságot. Úgy érzem és tapasztalom, hogy a sport egy bizonyos fizikai frisseséget, erőnlétet nyújt, amely nélkül a szellemi tevékenység, ha eredményes is, de nem elég hatékony, sőt, talán pótolható is az erőállapottól nagyon is függő gyors reagálóképességgel. Ennek ellenére én is félttem egy kicsit, hiszen első vizsgaidőszakom lévén, kockázatos volt a „napközis” jellegű alapozó edzések három hete alatt két tantárgyból vizsgázni. Edzésekről csak akkor hiányoztam, amikor éppen vizsgáztam.

Végül is egyetemes jogtörténetből ötöst kaptam, filozófiából négyest. Így sikerült itt is csatát nyernem.

— *Számítottál-e arra, hogy a kemény fizikai és szellemi munka után megnyered a versenyt?*

— Azt fel tudtam mérni, hogy a SZEOL-ban a jól futók közé tartozom, de az ellenfelek nagy többségét nem ismertem. Természetesen, titokban reménykedtem, hogy nyerek, hiszen nagyon szeretek győzni, és szerintem csak úgy van értelme versenyezni, ha az ember mindig az első helyre törekszik, ha erről lemond: sportszerűtlen. Az, hogy a titkos remény valóság lett, sokszor ma is szép álmomnak tűnik. Felejthetetlen élmény volt: a célegyenesben a meglepett, elismerő, biztató megjegyzések, a dobogó legfelső foka, a taps...

— *Úgy hallottam, mégsem tartanak „igazi” labdarúgónak, mert nem iszol és nem dohányzol.*

— Egyszer egy tapasztalt futballista azt mondta, hogy belőlem sohasem lesz igazi labdarúgó, mert csak colát iszom. Talán igaz a van, de nekem jobb így!

— *Mik a terveid, hogyan képezed a jövőt?*

— Továbbra is szeretném a tanulást és a sportot szinkronban tartani, jó volna, ha mostani tanulmányi eredményemet meg tudnám ismételni; szeretnék a sportban előrelépni. Remélem, hogy ebben és a sikerem is segíteni fog. Baróti Lajos, amikor átadta a díjat, azt kívánta, hogy kerüljek be minél hamarabb az első csapatba. Tényleg, egyszer nem is lenne rossz...!

STEINER ANDRÁS

Ma Te veszed meg a Szegedi Egyetemet!

Határidőn túl

Ezernél több gyerek vár egy tornateremre. A JATE Ságvári Endre Gyakorló Iskolájának tanulói. Alsó- és felsőtagozatosok, gimnazisták, 6-tól 18 éves korig. Úgy volt, hogy már ebben a tanévben elkezdődhet a testnevelés-oktatás az új helyen, de az építkezés késik. Szeptemberre nem lett kész, sőt már a december 31-i határidőn is túl vagyunk. Németh Kálmán, az általános iskola igazgatója a következő határidőben már nem nagyon bízik, és őszintén szólva ezt meg is lehet érteni. Azt mondja:

— Majd ha készen látom a tornatermet, és a gyerekek ugrálnak, labdáznak, játszanak, tornáznak benne, akkor hiszem el, hogy igazán megvan és használható.

— *Addig hogyan oldják meg a tanulók testnevelését?*

— Egy ideiglenes szükségépiletben, amely minden labdajátékra teljesen alkalmatlan, és ráadásul zuhanyozója, mosdója sincs. Aztán mehetnek a gyerekek uszodába, a szabadba is, ha nincs nagyon hideg. Mindez persze az iskolán kívül van, és a gyerekekkel csoportosan közlekedni az utcán nem éppen veszélytelen. Vagyis távol vagyunk az ideális körülményektől.

— *Mit várnak az új tornateremtől?*

— Heti 74 óra az általános iskolásoknak, további 55 a gimnazistáknak: ennyi a kötelező testnevelési óraszámok összege. Ezek egy részét természetesen csak a tornatermen kívül lehet lebonyolítani. De mivel az új lehetőséget az egyetem, a sportkör és néhány vállalat is szeretné majd használni, valószínűleg reggel 6-tól késő estig lesz foglalkozás. Itt minden labdajáték mehet majd, csak a kosarazáshoz nem

elég magas a helyiség. Oldalra 350 nézőt befogadó lelátó is épül, tehát komoly bajnoki mérkőzéseket is le lehet majd játszani itt. A tízezrekért vásárolt felszerelés már megérkezett, jobb híján egyelőre a folyosókon helyeztünk el mindent a zsámolyoktól a bordásfalakig. A főbejárat az építkezés miatt használhatatlan. Nagyon várjuk már az új tornaterem átadását, mert ennyi gyerek testnevelés, mozgás nélkül nem is érzelhet jól magát egész nap az iskolában. Jó volna tudni, mégis mikorra készül el végre...

A létesítmény üzemeltetője a József Attila Tudományegyetem Balogh István gazdasági igazgatója a következőket mondta:

— A legújabb határidő 1976 májusa: Ekkor lesz a műszaki átadás, és a hiánypótlás szeptemberig befejeződik, ha minden a szerződés szerint, rendben megy. A jegyzőkönyvből felveszik majd a hibákat, hiányosságokat, s ennek alapján vesszük át a termet azután, ha mindent kijavítanak, pótolnak.

— *Mi lehet az oka a határidő túllépésének? Hiszen a gyerekek sportolása, az oktatási intézmények testnevelési helyzetének javítása állandó napirenden van. A párt és a kormány határozataiban, állásfoglalásaiban kiemelt helyen szerepel ez a téma.*

— A beruházásban és a kivitelezésben a városi tanács, a Szegedi Beruházási Vállalat és a DÉLEP a partnerünk. Ez utóbbinál a lakásépítés a legfontosabb feladat, tehát a többi csúszik. Elsősorban szervezési kérdése, hogy a szakmák csatlakozzanak egymáshoz, hogy ne álljon napokig az építkezés. De erről inkább a kivitelezőt kellene megkérdezni...

(Folytatása következik.) V. F.

Inkább beszéljünk!

— Remélem nem kell csalódnom: az itteni KISZ-szervezet talán megfelel majd az elvárásainknak.

Ezzel a mondattal zárta „be-mutatkozását” egy fiatal lány az alapszervezet taggyűlésén, mielőtt felvették az ifjúkommunisták közé. Akik értették, elhűtek kissé és kérdően néztek egymásra. Zavar a szemekben: „Micsoda? Hogy a KISZ megfelel-e? Az ő elvárásainak? Nem fordítva gondolta? Hát hogy jön ő ahhoz? Még fel sem vettük és már neki vannak igényei!? Talán mi várhatnánk inkább tőle egyet s mást! Például szerénységet. Tiszteletet. Nézzünk oda! Tulajdonképpen, hogy képzeled?”

A rövid csendet követő susmogásban a titkár kinosan feszengett:

— Tessék, van valakinek kérdése a jelölthöz?

Újra elhallgattak. Csak egy fiú érdeklődött:

— És mit vársz te a KISZ-szervezettől?

— Hát... jó közösséget, bulikat... kirándulásokat... megismeretéseket.

— S te mit teszel majd, hogy mindez sikerüljön?

— En még új vagyok, de... számítok a segítségetekre.

Ezzel aztán föl is vették a lányt a KISZ-be.

Ami megvalósul

A jelenet, amelynek tanúja voltam, évekket ezelőtt játszódott le. Akkor megdöbbenett a régebbi

Végig kellene egyszer gondolni...

Hozzászólás a „párvalasztás, mint olyan” vitához

Az egyetemisták párvalasztása sok nehézséget rejt magában. Hibák, alapvetően különböző vélemények, kétes értékű kapcsolatok — ez tűnik elsőnek szemünkbe. A diagnózis világos, de hol az ok? Vajon miért gyakoriak a nem túl értékes kapcsolattípusok?

Gyerekek vagy felnőttek

Azt hiszem, minden további nélkül elfogadhatjuk, hogy a felsőoktatási intézményeket felnőttek látogatják, és így joguk van arra, amire a felnőtteknek általában. A helyzet azért közel se ennyire egyszerű. Alapvető különbség van egy átlag felnőtt és egy egyetemi hallgató között. Az egyik rendelkezik önálló jövedelemmel, a másik nem. És ennek következményei vannak. (De erről majd később.)

Mindenki bizonyos követelményeket támaszt partnerével, leendő házastársával szemben. Ilyenek például a kölcsönös vonzalom, az azonos műveltségi szint, bizonyos emberi értékek, megértés, azonos érdeklődési kör, anyagi szempontok. A sorrendet ki ki másképpen állítja fel, ami első közelítésben nem nagy baj, csak a most utolsónak írt ne kerüljön az első helyre.

Milyenek a lehetőségeink?

Kérdés: Vajon hogyan tudjuk a fenti szempontokat érvényesíteni? Tartós, mély kapcsolat kialakulását anyagi és erkölcsi tényezők hátráltatják. Az ilyen kapcsolatok a házasság felé tendálnak, ez pedig — a végzős hallgatókat leszámítva — egyesek szerint „nem kívánatos”. Egyrészt anyagi okokból nem az. Az alberlet drága, de még ha ki is tudja fizetni, akkor sem optimális megoldás. Jönnek a gyerekek is, amit már kevesen bírnak el anyagilag. Hát az erkölcsi oldal? A társadalom természetesen a tanulást tekinti fő feladatunknak. A tartós szerelem, a házasság — a megővekedett nehézségek, a fokozott idegi megterhelés (gyerek) miatt — nagy valószínűséggel rontja a hallgatók tanulmányi eredményeit. Így sokan nem is nézik jó szemmel a hallgatók házasságkötését.

KISZ-tagokat, hogy egy jelöltnek igényei, elvárásai vannak a szervezettől, s ezt ki is mondja a nyilvánosság előtt. Hogy ez az elsődleges neki, nem pedig az, hogy az ifjúsági szövetség mit vár tőle.

Azóta még hangsúlyosabb a KISZ követelményrendszer az 1974. áprilisi KB-határozat szellemében. Aki most kerül az ifjúsági szervezetbe, erősebben érezheti, hogy le kell tennie valamit az asztalra, mielőtt ő követelne. De tudja-e, hogy mit?

A Szervezeti Szabályzatban — legalábbis ma még —, a határozatokban csak ijesztően általános megfogalmazásokat talál a kötelezőkre és a jogaira vonatkozóan. Ha áttanulmányozná is ezeket (meg a kongresszusi dokumentumokat, a helyi KISZ-bizottság határozatait, az ifjúsági törvényt, az ebből készült igazgatói utasítást stb.) — mint ahogy nem teszi meg —, kevéssel lenne okosabb. A döntő mindig az, amit ezekből az írott dokumentumokból az ő alapszervezetében, csoportjában megvalósítottak eddig. És amit valóra akarnak és tudnak váltani.

Egy az öthöz

A tájékoztatás leghatásosabb formája ma is és mindig a személyes, őszinte, baráti beszélgetés. Hogy erre nincs elég idő, energia, lehetőség? Erdemes lenne utánanézni. Például hogy egy KISZ-vezetőre hány „szürke eminenciás” jut? Legfeljebb öt, ha a csoportbizalmi a vezetőségi tagon át a bizottság titkáráig mindenkit vezetőnek számítunk. Ennyi társat ne tudnának vállalni egyenként? Csak minden munkát meg kellene osztani (nem merév reszortok szerint). Akár havonta is sor kerülhetne mind az ötre. Taggyűléseken, KISZ rendezvényeken kívül.

Közelebb kerülne, érdeklődőbbek lennének, kinyílnának, megtalálhatnák a helyüket az ifjúsági politikai munkában — ha a vezetők segítik őket. És maguktól is jönnének, tájékozódni: aktívabbak lennének. Foglalkozni személyes gondjaikkal, hatásosabban védeni az érdekeiket, jobban megismerni őket — mindez elérhetők a vezetők. Közösséget teremteni sem lehet.

tetlen, még ha kezdetben csak kisebb csoportok is jönnének össze. Hiszen számtalan közös kérdés, gond, kedvelés kapcsolja össze egy alapszervezet tagjait.

Önállóan is

Hogyan lesz kötelesség helyett öröm az együtt végzett munka? Ha az irányító KISZ-vezetők nem csak „alulról” és „fölülről” várják az ötleteket, illetve utasításokat. Hanem maguk is gondolkodnak, próbálkoznak, egyeztetnek, igyekeznek, cselekszenek. Ne éreztessék folyton, hogy ők vezetők, a többiek pedig vezetettek! Hiszen ezzel eleve kétféle szakítják a szervezetet a cselekvési egység helyett. Ennek gyakran hibás szemlélet a következménye: „dolgozzanak csak a KISZ-vezetők; a többi tagnak elég, ha csupán a forma (meg a magasabb ösztöndíj) kedvéért elmegy egy-két taggyűlésre”. (Mert a KISZ-vezetőnek is kényelmesebb egyedül elvégezni a rábízott társadalmi munkát, mint beszervezni a többieket.)

En azt mondom: igenis, legyen a „sima” KISZ-tagnak igénye a szervezettel szemben. Akkor talán sajátmagával — mint az ifjúsági szövetség teljes jogú tagjával — szemben is igényes. De amíg a túlnyomó többség nem ilyen, a KISZ-vezetők sem nézhetik „öbötött kézzel”, hogy a „vezetettek” ugyancsak öbötött kézzel várnak tájékozottságot és sok minden mást a KISZ-tól. Meg kell találni a határos közlekedés legmegfelelőbb formáit!

Reálisan, jobban

Ne legyünk mindjárt maximalisták. A valóságos, lakkozatlan helyzetet vegyük alapul, mert csak arra lehet tartóssat, jót és jól építeni. A KISZ IX. kongresszusának dokumentumait mindenütt úgy kell a fiatalok nyelvére lefordítani, hogy minél pozitívabb, de reális helyi követelmények fogalmazódjanak meg ezekből. Ne felejtjük el: még nem minden KISZ-tag elég érett ember minden szempontból. De emellett a tanult, eszes, komoly fiatalok között is akad jónéhány, akinek bizonyítani kell, hogy méltó az ifjúkommunista névre.

VÁRKONYI FERENC

1975. 11. 14.

ugyan van annyi) „szabad” falusi értelmiségi férfi valamelyikével pont összeillenek, ha már az egyetemen sokkal nagyobb választék mellett nem talált megfelelőt? Ennek ellenére vigyázzni kell, a bármilyen ár túl nagy lehet! Az igények reálisabbá tétele, komolyabb szemlélet kívánatos! S ha valaki ezután sem találja meg azt, akit keres, inkább várjon.

Befejezésül szeretném egy elgondolkoztató tényre felhívni a figyelmet. A nemi erkölcsnek közel sincsenek általánosan elfogadott törvényei. A felfogások az egyetem berkein belül is erősen különbözőek. Megkérdőztünk néhány hallgatót. Az eredmény lecsúszott volt. Világosan látszott, hogy egyáltalán nem gondolták végig azt, hogy hogyan és miért viselkednek úgy kapcsolataikban, ahogy éppen teszik. A mostanában divatos ösztönösség pedig többnyire nem visz jó irányba. Erkölcsi területen tehát akad tennivaló.

Kíváncsian várjuk: mások szerint mi az oka a gyors partnerszerzésnek?

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP Bizottságának lapja. Megjelenik: havonta kétszer. Felelős szerkesztő: Dr. Szabó Magdolna. Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Postacím: 6740 Szeged. Telefon: 13-500 Telex: 82-282. Felelős kiadó: Kovács László igazgató. Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 15-198. A lapot nyomja: a Szegedi Nyomda, 6720 Szeged. Bajcsy-Zsilinszky E. u. 28. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik.